

фольклорі, красному письменстві, театрі, пісні тощо дає безперечні підстави стверджувати, що вона є базисом культури. Ось чому виховання відчуття краси мови постає основою естетичного виховання.

Список джерел:

1. Арнаудов, М. Психология литературного творчества [Текст] / М. Арнаудов. – М.: Прогресс, 1970. – 654 с.
2. Бровко, М.М. Предмет эстетики і мовознавство: Конспект лекцій з курсу естетики [Текст] / М.М. Бровко. – К.: КДЛУ, 1994. – 24 с.
3. Будагов, Р.А. Писатели о языке и язык писателей [Текст] / Р.А. Будагов. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – 289 с.
4. Возняк, Т. Тексти та переклади: семантичний простір мови; одвічні запитання [Текст] / Т.Возняк. – Харків: Фоліо, 1998. – 666 с.
5. Гадамер, Г.-Г. Про вклад поезії в пошук істини // Возняк Т. Тексти та переклади [Текст] / Г.-Г Гадамер. – Х.: Фоліо, 1998. – С. 380-391.
6. Глазунова, О.И. Логика метафорических преобразований [Текст] / О.И.Глазунова. – СПб: Филологический факультет СПбГУ, 2000. – 190 с.
7. Грицютенко, І.Є. Естетична функція художнього слова в українській прозі 30-60 років 19 ст. [Текст] / І.Є.Грицютенко. – Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1972. – 299 с.
8. Гумбольдт, фон В. Избранные труды по языкознанию [Текст] / В. фон Гумбольдт. – М.: Прогресс, 1984. – С. 70, 324, 329.
9. Жирмунский, В. Теория литературы. Поэтика. Стилистика [Текст] / В.Жирмунский. – Л.: Наука, 1977. – 443 с.
10. Лихачев, Д.С. Заметки и наблюдения: Из записных книжек разных лет [Текст] / Д.С. Лихачев. – Л.: Сов. пис., 1989. – 558 с.
11. Потебня, О.О. Эстетика і поетика слова: Збірник [Текст] / О.О.Потебня. – К.: Мистецтво, 1985. – 302 с.
12. Ткаченко, А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) [Текст] / А. Ткаченко. – К.: Правда Ярославичів, 1998. – 448 с.
13. Ларин, Б.А. Эстетика слова и язык писателя. Избранные статьи [Текст] / Б.А. Ларин. – Л.: Худ. лит., 1974. – 443 с.
14. Огієнко, І. Українська культура [Текст] / І.Огієнко. – К.: МП "Абрис", 1991. – 272 с.
15. Пешковский, А.М. Вопросы методики родного языка, лингвистики и стилистики [Текст] / А.М. Пешковский. – М.-Л.: Госиздат, 1930. – 411 с.
16. Потебня, А.А. Из записок по русской грамматике: В 4-х т. [Текст] / А.А. Потебня. – М.: Просвещение, 1968. – Т. 3. – 551 с.
17. Потебня, А.А. Эстетика и поэтика [Текст] / А.А.Потебня. – М.: Искусство, 1976. – 614 с.
18. Прокопович, Ф. Риторика [Текст] / Ф. Прокопович. – К.: Труды Киевской духовной академии, 1858. – 564 с.
19. Фослер, К. Позитивизм и идеализм в языкознании [Текст] / К.Фослер // В. Звегинцев. История языкознания XIX и XX веков в очерках и извлечениях. – М.: Учпедгиз, 1960. – Ч.1. – С. 189-256.
20. Франко, І.Я. Из секретів поетичної творчості [Текст] / І.Я. Франко. – К.: Рад. письменник, 1969. – 267 с.
21. Хайдеггер, М. Гельдерлін та сутність поезії [Текст] / М. Хайдеггер // Т. Возняк. Тексти та переклади. – Х.: Фоліо, 1998. – С. 345-360.
22. Чабаненко, В. Основи мовної експресії [Текст] / В. Чабаненко. – К.: Вища школа, 1984. – 167 с.

МАМОНОВА О.І.,

викладач кафедри іноземних мов
Донецького юридичного інституту
МВС України

УДК 378.-05736

РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТНОМУ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ

У статті розглядається актуальна проблема сучасної методики навчання іноземної мови, пов'язана з використанням мультимедійних технологій у професійно-орієнтованій мовній підготовці курсантів навчального закладу системи МВС України. Також наводиться деякий досвід викладання англійської мови для майбутніх офіцерів-правоохоронців за контекстною моделлю навчання, що дозволяє покращити якість їх навчання та виховання.

Ключові слова: методи навчання, педагогічна технологія, професійно-орієнтоване навчання, контекстний підхід, мультимедійні технології.

В статті рассматривается актуальная проблема современной методики обучения иностранному языку, связанная с использованием мультимедийных технологий в профессионально-ориентированной языковой подготовке курсантов учебного заведения системы МВД Украины. Также приводится некоторый опыт преподавания английского языка для будущих офицеров-правоохранителей по контекстной модели обучения, что позволяет улучшить качество их обучения и воспитания.

Ключевые слова: методы обучения, педагогическая технология, профессионально-ориентированное обучение, контекстный подход, мультимедийные технологии.

The article is devoted to the actual problem of contemporary methods of foreign language teaching, connected with multimedia technologies usage in professionally-oriented language training of Ukrainian MIA educational establishment cadets. Also some experience of teaching English for future law-enforcers according to the contextual model of teaching is given; it helps to improve the quality of their training and upbringing.

Key words: methods of teaching, pedagogical technology, professional teaching, contextual approach, multimedia technologies.

Постановка проблеми. З моменту підписання Болонської декларації Україна стала активним учасником усіх здійснюваних перетворень як у реформуванні, так і у модернізації своєї освітньої політики.

Відомча освіта не залишається осторонь від змін, що відбуваються в країні. На відміну від орієнтації на підготовку фахівців широкого профілю, освіта у вишах МВС націлена, в першу чергу, на якісне кадрове забезпечення конкретних напрямків діяльності органів внутрішніх справ.

Згідно з положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» навчальний процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, грамотно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

Питання про доцільність використання інноваційних інформаційних технологій, зокрема комп'ютера, у процесі навчання іноземних мов було предметом дискусії, починаючи з 1980 року.

Новітні дослідження з даної проблеми стосуються необхідності розробки і впровадження мультимедійних навчальних програм та можливостей використання всесвітньої інформаційної мережі Інтернет.

Послідовне, систематичне впровадження в педагогічний процес інноваційних інформаційних технологій і мережних комунікацій здатне не тільки розширити існуючий арсенал методичних засобів, але й цілком змінити існуючі форми навчання.

Аналіз актуальних досліджень. Одним із пріоритетних напрямів реформування сучасної вищої освіти є впровадження інноваційних навчальних технологій. Інноваційні технології, на відміну від традиційних навчальних технологій, є більш цілеспрямованими та інтенсивними процесами (технічними, соціальними й організаційно-управлінськими), що викликають створення кращих за своїми якостями і властивостями знань, умінь завдяки практичному використанню нових ідей.

Різноманітні дидактичні проблеми інноваційного навчання знайшли відображення у працях педагогів-учених і практиків: В.І. Бондаря,

С.У. Гончаренка, Р.С. Гуревича, І.М. Дичківської, Д.Г. Левітеса, М.В. Кларіна, О.М. Пехоти, С.О. Сисоевої, Р.С. Сафіна, Г.К. Селевко, А.В. Фурмана та ін. Вони досліджують і впроваджують нові максимально ефективні технології навчання, результатом яких є формування високоадаптованої, активної, творчої особистості.

Проблеми навчання рідної та іноземних мов майбутніх правоохоронців вивчали та аналізували у своїх дослідженнях В. Бойчук, Т. Ваколюк, І. Герасимчук, Л. Дягілева, В. Мичковська, О. Зеленська, Ю. Прадід, Д. Рабічук та ін.

Одним із пріоритетних напрямків в оновленні освіти визначається сьогодні професійно-орієнтоване навчання. Цьому питанню присвячені праці Л. Богатікової, Є. Векшина, І. Герасимова, Т. Камаєвої, Т. Кучми, Л. Котлярова, Т. Лесохіної. У них відмічається, що мовна підготовка повинна стати компонентом загальнопрофесійної підготовки майбутніх фахівців та бути націленою на рішення професійних задач.

Використання комп'ютерних технологій у навчальній і самостійній діяльності дослідили З.В. Данилова, Н.С. Завізнева, Г.О. Козлакова та ін. Як бачимо, проблема використання новітніх технологій у професійно-спрямованій мовній підготовці майбутніх правоохоронців широко дискутується науковцями та залишається відкритою для подальших досліджень.

Мета даної статті – розглянути місце та роль мультимедійних технологій у контекстному навчанні іноземної мови курсантів навчальних закладів системи МВС України та визначити вплив застосування інформаційних технологій на рівень сформованості мовних компетенцій курсантів.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах важливо орієнтуватися в нових педагогічних технологіях, найбільш сучасними й продуктивними серед яких є ті, основою яких є певні психолого-педагогічні підходи, теорії або концепції. Найбільш відомими серед них і в тій чи іншій мірі такими, що застосовуються в системі вищої професійної освіти, є нові інформаційні технології на базі комп'ютера, програмоване, проблемне навчання, теорія поетапного формування розумових дій, контекстне навчання.

Концепцію програмованого навчання було вперше розроблено американським психологом-біхевіористом Б.Ф. Скіннером [7], який прагнув створити в навчанні програму модифікації

поведінки людей у потрібному напрямку. При цьому самі цілі навчання повинні формуватися діагностично – в термінах дій, що спостерігаються, які можна об'єктивно зафіксувати й тим самим оцінити правильність досягнення мети. Так, мета «запам'ятати, відтворити конкретні факти, поняття або теорії» поставлена діагностично, а «розвивати творче мислення» – недіагностично, оскільки немає об'єктивних критеріїв сформованості цього мислення.

Програмоване навчання являється своєрідним репетитором, який веде учня шляхом коротких, логічно пов'язаних кроків таким чином, що він майже не робить помилок, дає вірні відповіді, які одразу підкріплюються повідомленням результату, унаслідок чого учень послідовно наближається до відповіді, яка є метою навчання. Це забезпечує, як відмічалось, потрібну якість освіти.

Програмоване навчання стало відправним пунктом переходу до «технологічного» розуміння навчального процесу, програма якого включає повний набір навчальних цілей, критеріїв їх виміру й оцінки, точний опис умов навчання. Використання такого підходу, пише М.В. Кларін, практично обмежується сферою репродуктивного навчання – заучування й відтворення учнями дій за зразком, механістичної побудови навчання на основі набору окремих навичок [4].

В останні десятиріччя комп'ютер увійшов до всіх сфер життя, в тому числі й в освіту. На думку Г.К. Селевко, нові інформаційні технології на базі комп'ютера можуть забезпечити досягнення наступних цілей: формування особистості людини інформаційного суспільства; передача інформації учням, формування дослідницьких умінь та вмій приймати оптимальні рішення [5].

Ефективність використання комп'ютера в процесі навчання, у тому числі й іноземних мов, зумовлена великою пам'яттю і швидкою здатністю сприймати, зберігати й аналізувати різноманітну інформацію про роботу кожного учня і групи в цілому, здійснювати управління процесом навчання й контролювати засвоєння знань, індивідуалізувати навчання, проводити оперативну статистичну обробку результатів аналізу навчальної діяльності кожного учня й групи, видавати її в зручній для подальшого використання формі. Крім того, автоматизовані навчальні системи на комп'ютерній основі можуть допомогти учням, що успішно працюють, які з якихось причин пропустили заняття, поповнити пробіл у навчанні, дати їм додатковий матеріал, реалізуючи індивідуалізацію й диференціацію навчання.

Реальні досягнення у сфері нових інформаційних технологій не дають підстав

вважати, що використання комп'ютера, засноване на концепції освіти, основною метою якої є накопичення знань, умінь, навичок, надасть нової якості традиційній системі навчання. Можливості комп'ютера треба розглядати лише як засіб, який сприяє досягненню учнями й викладачем навчальних цілей, що їх об'єднують.

Якщо у програмованому навчанні, заснованому на біхевіоральному підході, педагогічне управління відбувається за принципом «чорного ящика», то згідно з теорією поетапного формування розумових дій [2] воно базується, як пише Н.Ф. Тализіна [6], на принципі «білого (прозорого) ящика», при якому зворотній зв'язок несе відомості про процес одержання кінцевого продукту. Згідно з цією теорією, знання є похідними від дій та їх засвоєння [3]: формування розумових дій здійснюється шляхом процесу інтеріоризації – переходу від зовнішньої практичної діяльності до внутрішньої психічної.

Формування розумових дій проходить, за П.Я. Гальперінім, шість етапів: мотиваційний, засвоєння орієнтовної основи дій (ООД), виконання дій в матеріальній або матеріалізованій формі, етап виконання дій у гучному мовленні, етап виконання дій у мовленні про себе, етап виконання дій у розумовій формі.

Широке використання комп'ютерів у всіх сферах професійної діяльності сучасного фахівця змінило характер самої діяльності й відкрило нові можливості. Нові інформаційні технології, в основі яких є можливості комп'ютера, допомагають вирішувати педагогічні проблеми навчання іноземної мови. Використання комп'ютера дозволяє успішно залучати тих, хто навчається, до навчального процесу, підвищити рівень пізнавальної активності курсантів на практичних заняттях й у позааудиторний час та розкрити їх творчі можливості.

Одним із засобів стимулювання процесу пізнання та підвищення інтересу до навчання іноземної мови є використання мультимедійних технологій, які розширюють можливості подання навчальної інформації. Використання кольору, графіки, звука, відеоматеріалів дозволяють моделювати динамічне середовище навчання.

Курсанти активно і творчо використовують свої знання інформатики і стають співавторами з викладачами при створенні навчальних комп'ютерних програм з конкретних тем для практичних занять. Таким чином, курсанти займаються іноземною мовою не лише в аудиторний час, а й у процесі самостійної роботи в позанавчальний час, готуючи презентації за темами: «Поліція Великої Британії», «Поліція США», «Міліція України», «Види права», «Класифікація злочинів» та ін.

У процесі розробки презентації створюються умови для розвитку мотивації до вивчення іноземних мов, розширюється кругозір, фонові знання курсантів, формуються вміння пошуку й роботи з інформацією.

Ефективність впливу навчального матеріалу на курсантів у значній мірі залежить від новизни змісту запропонованого матеріалу. Естетика його подання, концентрація уваги аудиторії на обговорюваній темі сприяють інтенсифікації процесу навчання. Презентації впливають на декілька видів пам'яті: зорову, слухову й емоційну.

Мультимедійна презентація сприяє розвитку й формуванню вмінь монологічного висловлювання. У процесі підготовки і пред'явлення презентації, монологічного виступу у курсанта знімається фактор страху, побоювання помилки, оскільки той, хто розмовляє іноземною мовою, одержує опору – ключові слова, схеми, малюнки, ілюстрації, які допомагають вибудувати логіку висловлювання.

Курсантам також пропонуються відеоролики з Інтернету про роботу поліцейських під час різних масових заходів, про життя та підготовку курсантів поліцейських шкіл Великої Британії і США та розроблені до них завдання, які допомагають оволодіти незнайомою лексикою за даною тематикою та формувати навички усного мовлення. Результатом цього є подолання психологічного бар'єру, що сприяє активізації творчого потенціалу курсантів.

Висновки. Мультимедійні матеріали можна успішно використовувати на різних етапах практичних занять у сполученні з традиційним навчальним матеріалом – посібниками, аудіозаписами, таблицями, словниками. Однак

використання мультимедіа має бути обгрунтованим, вирішувати поставлені навчальні задачі й займати виправдане за часом місце в процесі навчання іноземної мови.

Іноземна мова в сучасному світі сьогодні служить не тільки інструментом комунікації, а й засобом пізнання. Як і всяка інша, комунікативна діяльність викликається цілком певними потребами й мотивами. Вона може бути або самостійним видом діяльності, або засобом реалізації якоїсь іншої, у нашому випадку – майбутньої професійної діяльності курсанта, що передбачає необхідність володіння професійною лексикою й досить визначеними уявленнями про зміст, ситуації й технології професійної діяльності.

Список джерел:

1. Вербицкий, А.А. Новая образовательная парадигма и контекстное обучение / А.А. Вербицкий. – М., 1999.
2. Гальперин, П.Я. Организация умственной деятельности и эффективность учения / Теории учения. Хрестоматия. Часть 1 / Под ред. Н.Ф. Талызиной, И.А. Володарской / П.Я. Гальперин. – М.: МГУ, 1996. – С. 71-76.
3. Ильясов, И.И. Структура процесса учения / И.И. Ильясов. – М.: МГУ, 1986.
4. Кларин, М.В. Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта / М.В. Кларин. – М.: Наука, 1997.
5. Селевко, Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие / Г.К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998.
6. Талызина, Н.Ф. Теоретические проблемы разработки модели специалиста // Совр. высшая школа. – 1986. – № 2 (54). – с. 75-83.
7. Skinner B.F. The technology of teaching. – N.Y., 1968.

ГУРСЬКА О.В.,

аспірантка Полтавського

національного університету ім. В.Г. Короленка

УДК 378.022 – 057.875

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

В умовах постійного реформування освітнього процесу вся дидактична система має спрямовуватися на реалізацію основного завдання – навчити дитину навчатись, переконати її в необхідності самовдосконалення та самозбагачення знаннями, у невідворотності власної успішності та самореалізації в подальшому житті. Одним із елементів навчального процесу, що забезпечує успішний поступальний розвиток та результат на шляху до поставленої мети, є форми навчання. У статті аналізуються основні організаційні форми навчання від найдавніших часів до сьогодення. Виділяються їх переваги та недоліки з метою використання в умовах сучасної вищої школи.

Ключові слова: форма навчання, навчальний процес, метод, лекція, семінар, індивідуальна, групова, фронтальна робота.

В условиях постоянного реформирования образовательного процесса вся дидактическая система должна направляться на реализацию основной задачи – научить ребенка учиться, убедить его в необходимости самосовершенствования и самообогачения знаниями, в неотвратимости собственной успешности и самореализации в дальнейшей жизни. Одним из элементов учебного процесса, обеспечивающим успешное поступательное развитие и результат на пути к поставленной цели, являются формы обучения. В